

Opinia
Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych
nr 189/2012 z dnia 17 września 2012 r.
o projekcie programu zdrowotnego „Medycyna szkolna”
realizowanego przez miasto Konstancin-Jeziorna

Po zapoznaniu się z opinią Rady Przejrzystości wydaję negatywną opinią o powyższym programie.

Uzasadnienie

W ocenie Agencji:

1. Program nie odnosi się do dobrze zdefiniowanego problemu zdrowotnego. W jego opisie nie wskazano konkretnych interwencji. Zakres tematyczny pogadań jest bardzo szeroki, ponadto prowadzenie części tematów powinno się powierzyć specjalistom.
2. Głównym celem programu jest sfinansowanie pielęgniarki szkolnej, a zgodnie z obowiązującymi przepisami szkoła powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W przypadku braku takiego gabinetu opiekę nad uczniem sprawuje lekarz POZ.
3. Wątpliwości budzi sposób wyliczenia kosztów realizacji programu. Kwota przeznaczona na 4 lata - przy założeniu objęcia programem wszystkich uczniów - wystarczy na pokrycie kosztów realizacji działań w ciągu 1 roku. Kosztorys nie uwzględnia ponadto udziału w programie 6 pielęgniarek (jednej w każdej szkole).

Przedmiot opinii

Przedmiotem opinii jest projekt programu zdrowotnego miasta Konstancin-Jeziorna mającego na celu poprawę zdrowia oraz jakości życia dzieci i młodzieży poprzez edukację, zmianę postaw poprzez nabywanie wiedzy, jako wstęp do tworzenia szkół promujących zdrowie.

Program polegać ma na prowadzeniu edukacji zdrowotnej z zakresu:

- wczesnego wykrywania nowotworów (nauka samobadania piersi u dziewcząt - znaczenie szybkiego zgłaszania się do lekarza w przypadku niepokojących objawów oraz konieczności poddawania się okresowym badaniom profilaktycznym),
- kształtowania prawidłowych nawyków żywieniowych (przeciwdziałanie otyłości, bulimii i anoreksji - współpraca z psychologiem szkolnym, znaczenie drugiego śniadania, prawidłowy jadłospis, zwiększenie odsetka uczniów spożywających posiłki w szkole i biorących udział w akcjach typu: „owoce w szkole” i „mleko w szkole”),
- prowadzenia higienicznego trybu życia (profilaktyka próchnicy - higiena jamy ustnej, prawidłowe mycie zębów, fluoryzacja, higiena osobista ucznia - higiena ubioru, higieniczny rozkład dnia, propagowanie ćwiczeń ruchowych na świeżym powietrzu),

- negatywnego wpływu spożywania alkoholu, palenia tytoniu, używania substancji psychoaktywnych,
- problemów wieku dojrzewania,
- znaczenia szczepień ochronnych, profilaktyki WZW typu A i B, zapobiegania grypie, zapobiegania zakażeniom,
- nauki udzielania pierwszej pomocy.

Program adresowany jest do wszystkich uczniów z terenu gminy Konstancin-Jeziorna w liczbie 1950 osób. Na czteroletni okres realizacji programu przeznaczono kwotę w wysokości 110 000 zł., określając koszty jednostkowe w przeliczeniu na jednego ucznia w wysokości 56,41 zł.

Problem zdrowotny

Problem zdrowotny nie został wprost wskazany przez autorów projektu. Z treści programu wynika, że prowadzona będzie edukacja zdrowotna w zakresie różnych aspektów dotyczących zdrowia.

Alternatywne świadczenia

Nie dotyczy.

Wnioski z oceny przeprowadzonej przez Agencję

Główne wnioski z oceny programu miasta Konstancin-Jeziorna

Głównym celem programu jest poprawa zdrowia oraz jakości życia dzieci i młodzieży poprzez edukację, zmianę postaw poprzez nabywanie wiedzy jako wstęp do tworzenia szkół promujących zdrowie.

Pomimo tego, że przesłany do oceny projekt programu przygotowany został zgodnie z szablonem zaproponowanym przez Agencję, większość punktów nie została w ocenie Agencji opisana w sposób prawidłowy. W opisie programy brakuje opisu i wskazania problemu zdrowotnego, oraz epidemiologii.

Na podstawie podanej przez Autorów programu listy placówek oświatowych, w których program ma być realizowany nie można określić sposobu ani trybu informowania uczestników o programie. W punkcie planowane interwencje i dowody skuteczności' nie wskazano konkretnych działań, jakie miałyby być realizowane w ramach programu, ani żadnych informacji na temat skuteczności planowanych działań.

Informacje podane w punkcie 'ocena efektywności programu' nie mogą stanowić oceny efektywności programu. W opisie programu nie zaproponowano narzędzi, za pomocą których można będzie ocenić efekty, jakie zostałyby osiągnięte dzięki działaniom podjętym w ramach programu. Wypunktowanie oczekiwanych efektów bez określenia, w jaki sposób mają zostać zbadane, nie jest zdaniem Agencji wystarczające do określenia efektywności programu.

W pozycji 'koszty jednostkowe' podano, że na jednego ucznia przeznaczono 56,41 zł. Przy założeniu, że uczniów biorących udział w programie będzie 1950 - jak podał wnioskodawca - roczny koszt realizacji wyniesie 110 000 zł. Realizacja programu zaplanowana jest na cztery lata, zatem całkowite koszty przeprowadzenia programu w świetle danych zawartych w projekcie wyniosą 440 000 zł, w związku z czym nie wiadomo, czy podana kwota całkowita jest kwotą prawidłową.

W rozdziale III pkt b podano wykaz placówek objętych programem, z którego wynika, że placówek będzie sześć. Aby został spełniony warunek stałej opieki nad uczniami w czasie ich pobytu w szkole, na terenie każdej placówki niezbędne jest uczestnictwo w programie sześciu pielęgniarek. Przedstawiony kosztorys nie uwzględnia tych informacji.

Wszystkie opisane przez Autorów projektu działania są co do zasady zgodne z opisem świadczeń gwarantowanych pielęgniarki, higienistki szkolnej lub lekarza udzielanych w środowisku nauczania i wychowania zawartych w załączniku 4 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2009 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. Dodatkowo Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą określa sposób prowadzenia profilaktyki szkolnej.

Zgodnie z art. 67 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty do realizacji zadań statutowych, szkoła publiczna powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W programie można odnaleźć informacje (Rozdział 4 punkt h programu) o tym, że w każdej szkole, o której mowa jest taki gabinet. Jednocześnie w tym samym punkcie pojawia się informacja, że pielęgniarki biorące udział w programie są zatrudnione w SP ZOZ Konstancin –Jeziorna. Można więc przypuszczać, że świadczenie zawarte w przedmiotowym programie zdrowotnym powielają świadczenia gwarantowane z puli podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) finansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Odnosząc projekt programu do ogólnych kryteriów dobrze zaprojektowanego programu zdrowotnego można stwierdzić, że:

1. Program nie odnosi się do dobrze zdefiniowanego problemu zdrowotnego.
2. Nie zaplanowano akcji informacyjnej na temat programu, ale jego umiejscowienie w szkole zwiększy zgłaszalność.
3. Nie odniesiono się do skuteczności planowanych działań.
4. Autorzy projektu podjęli próbę oszacowania budżetu. Na czteroletni okres realizacji przeznaczono 110 000 zł.
5. W programie nie opisano sposobu monitorowania jego realizacji.

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty, wydaję opinię jak na wstępie.

Tryb wydania opinii

Opinię wydano na podstawie art. 48 ust. 2a ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, z uwzględnieniem raportu „Medycyna szkolna” realizowanym przez Miasto Konstancin-Jeziorna, nr: AOTM-OT-441-251/2012, Warszawa, wrzesień 2012.